

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklasside määramise täpsemad nõuded ning kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise kord” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 60 lõigete 2 ja 4, komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaalade ning teatavatesse kategooriatesse kuuluvate rümpade ja elusloomade turuhindadest teatamise osas (ELT L 171, 4.7.2017, lk 74–99), artikli 2 lõike 1 ja artikli 8 lõike 7 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/1184, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaaladega ning teatavatesse kategooriatesse kuuluvate rümpade ja elusloomade turuhindadest teatamisega (ELT L 171, 4.7.2017, lk 103–112), artikli 1 lõike 2 ja artikli 3 lõike 2 punkti c alusel.

Määrusega kehtestatakse veise- ja vasikaliha-, sealiha- ja lambalihasektori Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 10 nimetatud turukorraldusabinõu (veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklassi määramine) rakendamisel liikmesriigi reguleerida jäetud sätted.

Eelnõu on ette valmistatud asendamaks maaeluministri 17. juuni 2015. a määruse nr 67 „Veiserümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning veiserümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus ja kord ning veiserümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“, maaeluministri 17. juuni 2015. a määruse nr 66 „Searümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning searümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus, meetodid ja kord ning searümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ ja maaeluministri 17. juuni 2015. a määruse nr 65 „Lambarümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning lambarümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus ja kord ning lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ uue ühise terviktekstiga. Asendamise vajadus tuleneb Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) ja Eesti uuenenud õigusaktidest. EL-is valmistati Lissaboni lepingu põhimõtete kohaselt ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakendusvolituste alusel ette uus veise-, sea- ja lambarümpade kvaliteediklassidesse määramise sätteid ühildav rakendusakt ning delegeeritud volituste alusel delegeeritud akt, mille sätted rakenduvad 11. juulist 2018. Lisaks vormilisele muudatusele tehti uutes komisjoni õigusaktides sisulisi muudatusi eesmärgiga lihtsustada rümpade kvaliteediklassi määramist ning ühtlustada erinevate sektorite puhul samade toimingute tegemist. Eestis jõustus 1. jaanuaril 2015. aastal uus Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus.

Rümpade kvaliteediklassidesse määramine on vajalik EL-i turusekkumise meetmete ning veise- ja vasikaliha-, sealiha- ja lambalihasektoris hindade registreerimiseks, et parandada turu

läbipaistvust. Rümpade kvaliteediklassidesse määramine annab loomapidajatele ühtsed alused tapale viidud veiste, sigade või lammaste eest makstava hinna määramiseks. Seega peab nimetatud turukorraldusabinõu järelevalve toimuma erapooletult, tagades loomapidajate õiglase ja erapooletu tasustamise. Samas stimuleerib rümba eest kvaliteedi alusel maksmine tootma kvaliteetsemat liha. Rümpade S-E-U-R-O-P klassifikatsioon tagab EL-i riikides ühesuguse hinnainfo kogumise ja töötlemise.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi põllumajandusturu korraldamise osakonna loomakasvatussaaduste büroo juhataja Liina Jürgenson (625 61270; liina.jyrgenson@agri.ee) ja sama büroo peaspetsialist Maarja Uibokand (625 6148; maarja.uibokand@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud õigusosakonna nõunik Elis-Ketter Müürsepp (625 6280; elis-ketter.myyrsepp@agri.ee) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165; leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõus on kaheksa paragrahvi.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. EL-s on veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassi määramine reguleeritud küllaltki põhjalikult, kuid teatud juhtudel on nimetatud turukorraldusabinõu rakendamiseks siiski vajalik sätestada lisakriteeriumid või -nõuded. Samuti on otstarbekas riigisiselt täpsustada rümpade kvaliteediklassi määramiseks tunnustamise kord.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassi määramine. Lõike 1 kohaselt määratakse kvaliteediklassi toidukõlblikuks tunnustatud veise-, sea- ja lambarümp lihakäitlemisettevõttes, kus tapetakse aastas keskmiselt üle 55 kaheksa kuu vanuse või vanema veise, üle 200 nuumsea või üle 80 lamba nädalas. Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklist 10 kohaldatakse veise- ja vasikalihasektoris kvaliteediklassi määramise skaalat kaheksa kuu vanuste või vanemate veiste rümpade puhul ja sealihasektoris muude kui aretuseks kasutatud sigade rümpade puhul. Lambalihasektoris määratakse kvaliteediklassidesse alla 12-kuuliste lammaste rümbad või muude lammaste rümbad.

Sättega rakendatakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artikliga 2 liikmesriigile antud võimalust otsustada, millistes lihakäitlemisettevõtetes ei ole rümpade kvaliteediklassi määramine kohustuslik. Piirmäärade kehtestamisel on arvestatud väikeste lihakäitlemisettevõtete piiratud võimalusi, kuna kvaliteediklassi määramine tähendab käitlejale lisakulutusi. Samas on piirmäärade kehtestamisel silmas peetud liikmesriigile pandud kohustust tagada representatiivne hinnaaruandlus, millest tulenevalt vähendatakse veiserümpade kvaliteediklassi määramise kohustuslikku piirmäärade seniselt 75-lt 55-le. Seega, kui seni oli kohustus määrata kvaliteediklass veiserümbale lihakäitlemisettevõttes, kus tapeti aastas keskmiselt 75 vähemalt kaheksa kuu vanust veist nädalas, siis nüüd tuleb kvaliteediklass

määrata toidukõlblikuks tunnistatud veiserümbale lihakäitlemisettevõttes, kus tapetakse aastas keskmiselt 55 vähemalt kaheksa kuu vanust veist nädalas.

Lõikes 2 sätestatakse viitega EL-i õigusaktile määruses kasutatavate terminite „veiserümp” ja „veise poolrümp” tähendus ning veiserümba esitlusviis kvaliteediklassi määramiseks ja kaalumiseks. Lõike sõnastuse kohaselt on veiserümp ja veise poolrümp (edaspidi koos *veiserümp*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti A I alapunktis nimetatud rümp ja poolrümp. Vastavalt sätestatud terminitele on veiserümp selle määruse tähenduses tapetud looma terve keha pärast veretustamist, siseelundite eemaldamist ja nülgimist; poolrümp aga toode, mis on saadud rümba sümmeetrilisel poolitamisel piki kaela-, rinna-, nimme- ja ristluulülide keskkohi ning läbi rinnaku ja vaagnaliiduse keskkoha. Veiserümp esitatakse kvaliteediklassi määramiseks ja kaalumiseks sama punkti IV alapunktis sätestatud nõuete kohaselt. Veiserümp esitatakse kvaliteediklassi määramiseks ilma pea ja jalgadeta; ilma rinna- ja kõhuõõneorganiteta; ilma suguorganite ja udarata. Rümba standardesitlusviis on kehtestatud võrreldavate turuhindade tagamiseks.

Lõikes 3 sätestatakse viitega EL-i õigusaktile määruses kasutatavate terminite „lambarümp” ja „lamba poolrümp” tähendus ja lambarümba esitlusviis kvaliteediklassi määramiseks ja kaalumiseks. Lõike sõnastuse kohaselt on lambarümp ja lamba poolrümp (edaspidi koos *lambarümp*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti C I alapunktis nimetatud rümp ja poolrümp. Vastavalt sätestatud terminitele on lambarümp selle määruse tähenduses tapetud looma terve keha pärast veretustamist, siseelundite eemaldamist ja nülgimist; poolrümp aga toode, mis on saadud rümba sümmeetrilisel poolitamisel piki kaela-, rinna-, nimme- ja ristluulülide keskkohi ning läbi rinnaku ja vaagnaliiduse keskkoha. Lambarümp esitatakse kvaliteediklassidesse määramiseks ja kaalumiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti C IV alapunktis sätestatud nõuete kohaselt. Lambarümba standardesitlusviis on ilma peata, jalgadeta, sabata, udarata, suguelunditeta, maksa ja sisikonnata. Neerud ja neerurasv kuuluvad rümba juurde.

Lõikes 4 sätestatakse viitega EL-i õigusaktile termini „searümp” tähendus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti B I alapunkti kohaselt on searümp tapetud sea terve või keskjoont mööda jagatud keha, mis on veretustatud ja puhastatud siseelunditest ning millelt on lisaks eraldatud pea, esijalad ja saba. Searümba standardesitlusviis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti B III alapunkti kohaselt ilma keele, harjaste, sõrgade, suguorganite, neerurasva, neerude ja vahelihaseteta. Tehnilistest tingimustest tulenevalt on Eestis lubatud searümpi enne kaalumist ja liigitamist esitada kvaliteediklassidesse määramiseks ilma pea, esijalgade ja sabata. Selleks, et kehtestada searümba noteering võrreldaval alusel, korrutatakse registreeritav tapamass 1,07ga. Searümba standardesitlusviisist erinev määratlus liikmesriigis on lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 20 punkti t ning komisjoni otsuse, searümpade liigitusmeetodite lubamise kohta Eestis 2005/308/EÜ kohaselt.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassid. Lõige 1 sätestab veiserümba kategooria ja kvaliteediklassi määramise nõuded ning lubab veiserümba

kvaliteediklassi määramisel kasutada alamklasse. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti A II alapunkt sätestab veiserümpade kategooriad ja punkti A III alapunkt veiserümpade klassifikatsiooni. Veiste rümbad jagatakse kuude kategooriasse (Z, A, B, C, D, E) vanuse ja soo alusel. Rümbe kvaliteediklassi määramisel hinnatakse rümbe piirkondade lihakust, eelkõige rümbe oluliste osade (taga-, selja- ja abaosa) arengut ja rasvasust, mille puhul hinnatakse rasva hulka rümbe välispinnal ja rinnaõõnes. Lihakust tähistatakse lihakusklassidega S, E, U, R, O, P ja rasvasust rasvasusklassidega 1–5. Täpsemalt on veiserümbe piirkondade oluliste osade arengut lihakuse ja rasvasuse määramiseks kirjeldatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2017/1182 I lisas.

Lõige 2 sätestab veiserümbe kvaliteediklassi määramisel alamklasside kasutamise. Lihakäitlemisettevõttes võib veiserümbe kvaliteediklassi lihakuse ja rasvasuse määramisel kasutada alamklasse, et saavutada lihakusklassi ja rasvasusklassi määramisel täpsem tulemus. Kui veiserümbe lihakus või rasvasus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti A III alapunktis nimetatud lihakus- või rasvasusklassi keskmisest suurem, märgitakse lihakus- või rasvasusklassi tähisele juurde „+”, ning kui veiserümbe lihakus või rasvasus on samas alapunktis nimetatud lihakus- või rasvasusklassi keskmisest väiksem, märgitakse lihakus- või rasvasusklassi tähisele juurde „-”. Alamklasside kehtestamine on lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti A alapunkti III kohaselt.

Lõige 3 sätestab searümpade kvaliteediklassi määramise nõuded ja meetodi. Searümbe kvaliteediklass määratakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti B II alapunktis nimetatud kvaliteediklassidele. Kvaliteediklass määratakse hinnangulise tailihasisalduse järgi, mida tähistatakse klassidega S, E, U, R, O, P. Searümbe väärtus määratakse kindlaks eelkõige selle tailihasisalduse osakaalu ja kaalu suhte põhjal. Tailihasisalduse osakaalu hinnatakse liigitusmeetodiga, mis koosneb automaatselt, poolautomaatselt või manuaalsest liigitustehnikast ning hindamisvalemist. Hindamisvalem koostatakse searümbe teatavate anatoomiliste osade mõõtmisega, mis on tehtud lubatud ja statistiliselt tõendatud meetoditega. Searümbe kvaliteediklassi määramisel kasutatakse asjakohast mõõteseadet – tailihamõõturit –, mille tüübile vastav valem avaldatakse Veterinaar- ja Toiduameti (edaspidi VTA) veebilehel kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artikliga 11.

Lõige 4 sätestab lambarümbe kvaliteediklassi määramise nõuded. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 IV lisa punkti C III alapunkti kohaselt kohaldatakse lambarümbe kvaliteediklassi määramisel sama määruse IV lisa punkti A III alapunkti sätteid *mutatis mutandis*, kuid asendatakse punkti A III alapunkti sõna „tagaosa“ sõnaga „tagaveerand“. Täpsemalt on lambarümbe piirkondade oluliste osade (tagaveerand, selja- ja abaosa) arengut lihakuse ja rasvasuse määramiseks kirjeldatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2017/1182 II lisas.

Eelnõu §-ga 4 sätestatakse veise-, sea- ja lambarümbe märgistamine ning teatise esitamine. Lõike 1 kohaselt märgistatakse veise-, sea- või lambarümp kvaliteediklassi määramisel

templijäljendi või etiketiga. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artikli 8 lõike 2 kohaselt märgistatakse veise- ja lambarümp templijäljendi või etiketiga, millel on märgitud vähemalt kategooria ning lihaku- ja rasvasusklass. Searümp märgistatakse templijäljendi või etiketiga, millel on märgitud vähemalt rümba klass ja tailihasisalduse hinnanguline osakaal. Tulenevalt senisest praktikast ja kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artikli 8 lõikega 7, lisatakse veise-, sea- või lambarümba templijäljendile või etiketile rümbaapanumber, tapamass, selle määramise kuupäev ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 60 lõikes 3 nimetatud isiku tunnustamise number. Etiketil võib näiteks tapamassi märkimisel kasutada vöötkoodi.

Nimetatud andmetega etikett peab asuma vähemalt igal veiserümba veerandil, igal lambarümbal või lamba poolrümbal ning igal sea poolrümbal. Templijäljend peab olema selgelt loetav ja tehtud kustumatu, mürgivaba ja kuumakindla tindiga ning asuma rümba välispinnal. Etikett võib asuda rümba välis- või sisepinnal.

Lõike 2 kohaselt sätestatakse, et lisaks lõikes 1 nimetatud andmetele tuleb veise- ja lambarümba märgistamisel templijäljendile või etiketile lisada põllumajandusloomade registrisse kantud veise või lamba identifitseerimisnumber. Nõue on kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artikli 8 lõikega 7 ning see on olnud vajalik rümba jälgitavuse tagamiseks.

Lõike 3 kohaselt sätestatakse, et komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/1184 artikli 1 lõikes 1 nimetatud teatises tuleb märkida kvaliteediklassi määratud veise- või lambarümba kohta veise või lamba põllumajandusloomade registrisse kantud identifitseerimisnumber. Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/1184 artikli 1 lõike 1 kohaselt peab teatis sisaldama rümba kohta järgmiseid andmeid: veise- või lambarümba kategooria, lihaku- ja rasvasusklass ning searümba klass ja tailihasisalduse hinnanguline osakaal ning rümba kaal vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/1182 artiklile 7 (täpsustades, kas tegemist on tapasooja või jahutatud rümba kaaluga). Teatises toodud andmed on loomapidajale olulised aretustegevuse kavandamisel ning aitavad tagada rümba jälgitavuse.

Eelnõu §-ga 5 sätestatakse veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassi määramise kontroll.

Lõike 1 kohaselt teeb VTA § 2 lõikes 1 nimetatud lihakäitlemisettevõttes komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/1184 artikli 3 lõikes 2 nimetatud kohapealseid kontrolle vähemalt kaks korda iga kolme kuu jooksul.

Lõike 2 kohaselt kontrollib VTA kohapeal vähemalt 40 juhuslikult valitud rümba. Kui kohapealse kontrolli ajal on lihakäitlemisettevõttes alla 40 rümba, kontrollitakse kõiki rümpi. Senini on veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassi määramisel lähtunud samast kohapealse kontrolli sagedusest ja kontrollitavate rümpade miinimumarvust.

Eelnõu §-ga 6 sätestatakse veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassi määramiseks tunnustamise kord. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2017/1182 artiklis 9 on sätestatud liikmesriigile kohustus tagada, et rümpade kvaliteediklassi määraksid pädevad

klassifitseerijad. Seega võib rümba kvaliteediklassi määrata Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 60 lõike 3 kohaselt ainult isik, kes on saanud sellekohase tunnustuse. Lõike 1 kohaselt esitatakse kvaliteediklasside määraja tunnustuse saamiseks VTA-le taotlus kooskõlas Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõikega 1 kirjalikult või elektrooniliselt.

Lõike 2 kohaselt korraldab Eestis rümpade kvaliteediklassidesse määramise koolitust VTA. Koolitus koosneb kuni 24-tunnisest põhikoolitusest, kuni 90-tunnisest praktikast lihakäitlemisettevõttes ja sellele järgnevast kuni 16-tunnisest koolitusest ning lõpeb eksamiga. Eksamile pääsemiseks on vajalik läbida asjakohane koolitus. Eksam koosneb teoreetilisest ja praktilisest osast. Isik sooritab eksami, kui ta vastab õigesti vähemalt 80 protsendile küsimustest ja määrab kvaliteediklassid õigesti vähemalt 80 protsendil veise-, sea- või lambarümpadest. VTA väljastab eksami sooritanud isikule Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 60 lõike 3 kohast tunnustust tõendava tunnustuse. Tingimuste sätestamisel on arvestatud Eesti senist praktikat ning teiste EL-i riikide kogemusi.

Eelnõu §-ga 7 tunnistatakse maaeluministri 17. juuni 2015. a määrus nr 67 „Veiserümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning veiserümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus ja kord ning veiserümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“, maaeluministri 17. juuni 2015. a määrus nr 66 „Searümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning searümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus, meetodid ja kord ning searümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ ning maaeluministri 17. juuni 2015. a määrus nr 65 „Lambarümpade kvaliteediklasside täpsemad nõuded ning lambarümpade nõuetele vastavuse määramise ulatus ja kord ning lambarümpade kvaliteediklasside määramiseks tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord“ kehtetuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud järgmiste EL-i õigusaktide nõudeid:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854);
- komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2017/1182, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaalade ning teatavatesse kategooriatesse kuuluvate rümpade ja elusloomade turuhindadest teatamise osas (ELT L 171, 4.7.2017, lk 74–99);
- komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/1184, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaaladega ning teatavatesse kategooriatesse kuuluvate rümpade ja elusloomade turuhindadest teatamisega (ELT L 171, 4.7.2017, lk 103–112).

4. Määruse mõjud

Määrus võimaldab Eestis EL-i ühise turukorralduse raames määrata veise-, sea- ja lambarümba kvaliteediklassid. Rümpade kvaliteediklassi määramine tagab loomapidajatele ühtsed ja kindlaks määratud alused veise-, sea- ja lambarümba kvaliteedi määramiseks, annab objektiivse ülevaate kaubeldava liha kvaliteedist ning aitab paremini korraldada turuhindade kogumist ja võrdlust. Samas peaks rümba kvaliteediklassi määramine võimaldama loomapidajale saada samasuguse kvaliteediga liha eest õiglasemat hinda ja ühtlasi stimuleerima tootma kvaliteetsemat liha, et saada selle eest kõrgemat hinda.

Ettevõtjale, kelle lihakäitlemisettevõttes alustatakse rümpade kvaliteediklasside määramist, kaasnevad lisakulutused klassifitseerija koolitamiseks või automatiseeritud klassifitseerimise puhul investeringud asjakohasesse seadmesse.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse vastuvõtmisega ei kaasne otseselt mõju riigi julgeolekule, keskkonnale, riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste töökorraldusele. Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi ega lisakulusid võrreldes jõustumise eelse ajaga. Rümpade kvaliteediklassi määramisega tegelevate isikute välja- ja täiendusõpet korraldab VTA temale selleks eraldatud riigieelarve vahenditest. Määruse rakendamise eeldatavad lisakulutused riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 11. juulil 2018. a.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile. Kuna Rahandusministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement” § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu esitati arvamuse andmiseks Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale, VTA-le ja Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile, kes ei esitanud eelnõu kohta ettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler